

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 10.—Estranger 18.

VIUS Y MORTS.

Miréu qu' es una planeta la de 'ls homes. Ells podran tardar més ó menos en descobrir lo moviment continuu; pero lo qu' es l' amohino continuu que 'n fa de temps qu' es descubert! Y 'l mal pitjor es que tothom lo sufreix y tothom lo practica.

Neix un subjecte y comensa 'l seu martiri que ha de durar més que 'l seu armassón y 'l dels seus parents y coneguts si 'l propietari de l' ossamenta ha sigut persona d' importancia, que sinó ningú se 'n recorda. Sols lo sepulturer l' amohina remenantli 'ls ossos de tant en tant, si 's dona 'l cas de que un company vagi a distreurel de sas oracions.

Ni mort ni viu se pot estar tranquil ni fer lo que un vol.

Neix un individu y lo primer que sent es que li estiran lo nas, obra mitj cremat un ull y observa qu' es la llevadora que després de apretarli las orelas l' hi pasta 'l cap. Per ser los preliminar, son bastant divertits.

Deixant apart lo foradarli las orelas si es noya, las surras de la mare, las palmetadas d' estudi y 'l veures contrariat per tot a cada punt, creix, y al ser un home fet, las contrarietats son més fortas. Apuros per las véssas, disgustos per las donas y enrabiasas pè 'ls negocis.

Si un sab que la dona l' enganya, que á tal hora té una cita y vol anarhi per fer un pas de drama, pè 'l carrer troba un conegut que agafantlo per la solapa, l' entreté parlantli de máquinas y fils ó de fuyola y quan se 'n adona, al desempallegarsen, vá al puesto y tururut dotz horas.

Un fá l' ós á una noya: aquesta desde 'l balcó l' hi dia que s' esperi que li tirarà una carta y al ficarse á dins, l' enamorat véu un inglés y no té més remey que tocá 'l dos sense la carta porque 'l sastre es dels fiers. Contratemp aixís es cosa de cent per un diner.

Per últim, un qualsevol, que per xó tothom es igual, tréu la Grossa de Madrid, corra content á dirho á la seva dona, passa per un obra, cau un tauló y me 'l deixa al siti ó bè l' agafa una tranvia.

Creuen que ja está llest? No senyors. Després del tragi que passa tot mort al vestirlo, péndreli la mida per la caixa, baixarlo per l' escala qu' es estreta, rebre 'ls sotrachs de 'l cotxe que li malmeten la carcana, arriba al cementiri y un subjecte ab cara trista y ab véu que sembla que la tregui del pou, li dispara un discurs; la concurrencia fent lo distret s' allunya, y 'l discurs sols lo senten los enterra-morts, y aquestos no l' entenen y 'l pobre mort que carrega ab l' idem.

Queda tranquil per últim resentintse sols de l' humilitat fins lo Dia dels Morts que 'l cementiri 's comverteix en un passeig.

Los morts no quedan lliures de la vanitat y luxo de

sas familias y entre ells hi han categorias: morts de primera, segona y tercera classe. Los richs volen que sos parents morts fassan cop y de fullaracas no'n vulguin més, pero sentiment molt poch. Pensan are ja está mort ¿que 'n treurém d' encaparrarnos?

Lo dia de Totsans lo cotxero ó 'l criat de la casa vá al cementiri ab una artística corona, la posa al panteon ó ninxo y llestos.

Los uns procuran sobrepujar ab costosas flors als vehins ó coneguts per demostrar que poden gastar més qu' ells. Desegur que si 'l mort pogués treure 'l cap per l' obertura de son estament, agafaria la corona y las flors y las tiraria pèls nassos dels que volen fanalejar á costa de la seva permanencia al poble Nou.

Quants sogres si per casualitat vegessen á las joves empoleynarlos la fatxada del seu domicili ab cosas de quincalla després d' haverlos fet rabiari en vida, no 'ls hi armarian la tremenda *echantlashi en cara* sa conducta poch trista y sentimental! Y quantas sogras, si poguessen no trencarian lo cráneo del seu gendre d' un cop d' os de la cuixa, al veure la cara satisfeta que fá d' haverlas enterradas!

Si alguns van al cementiri se distreuen observant si en lo ninxo de fulano hi ha la corona de l' any pasat, si la sogra ha portat una corona al gendre y la dona no se n' ha recordat, si un amich desconegut ha deixat una corona á la dona de sotano etc etc. Ni morts s' escapan de la murmuració dels vius.

Lo brugit que hi ha, desdiu del lloch en que 's troban: aquí una minyona neteja la lápida, enfilada en una escala y un jove observa aguantant l' escala si la corona está ben posada: allá un baylet enfilantse pèls pisos de ninxos posa la corona d' una senyora. La gent se disputa las escalas per pujar als ninxos y 'ls sepulturers cridan y no están per res.

Y 'l Dia de Morts ¿volen encara més gatzara? La gent á carrera feta vá al cementiri com qui vá á la Rambla, s' entreté á llegir los epitafis més ó menos bunyols que la ximpleria dels vius creuen adequats al geni del mort, ó versos tontos fets d' encárrech que tant mal fan á qui 'ls ha fet, com á qui 'ls ha posat, com á qui 'ls llegeix. Lo jovent que tot ho pren á gresca, 's burla de tot lo que 's véu y fá broma y corre detrás de las noyas.

Tot aixó contrasta ab la pobra mare que plora á son fill á qui no ha de veure més, ab lo marit que visita á la esposa y ab alguna qu' altre (pocas) muller que plora al seu marit.

Y d' aixó 'n diuen la festa dels morts. ¡Me sembla que 's deuen alegrar tant com jo al llevarme 'l dilluns ab l' expectativa de treballar tota la senmana sense ni un dia de festa. Los morts no están per romansos. Després que sent vius han fet tots los papers de l' auca, al ser morts no volen festas; lo paper de mort es un paper sério.

Alli 's disfruta tranquilat, quietut, bon vehinat,

rés de contribucions (encare que molts son contribuyents, las llistas cantan) allí no 'ls atropellará cap tranvia ni 'ls robarán los quartos ni la roba estesa.

Disgustos de familia sempre hi ha 'ls seus; si molt convè, sense mirar quan ni quan costa, la caixa de la sogra 'ls hi aixafará la canyella de la cama ó bè 's veuran abandonats per la dona que ocupa un ninxo més saludable.

Lo seu nom si es conegut anirá pèls diaris y l' alabaran los que viu l' havian criticat, fins los hi farán versos d' aquells que 's fan per tots los morts y aniversaris que per ser cosa dels vius mereixen esser posats en quarentena per lo que se 'ls escoltan com si sentissen ploure.

Quina diferencia ab los cementiris de fora! Allí descansa la gent senzilla sense aspiracions ni vanitats! Prou que ho dona á coneixe son aspecte: unas tapias mitj enramadas, un reixat de ferro que may se tanca, al costat l' iglesia y la rectoria unich veynat dels morts. Quatre xiprers sobresortint de las tapias. Flors boscanas creixent expontáneament y algún roser de enredaderas blancas. Res de timbols, panteons ni de fileras ninxos. A terra alguna qu' altra lápida y un escampall de créus donan á coneixe que allí descansan los que no son vius del poble.

Y ¡quan al caure la tarde daurant lo sol lo senzill campanar de l' iglesia y esgroguehint los xiprers hont saltan en xerrameca continua los aucells que hi troban estada, entra algú á plorar sobre la tomba dels seus, portantlosi una corona de flors naturals, apar que 'l sol condolit de la desgracia del que visita als morts, aturi un xich sa carrera per dirigirli una carinyosa y última mirada.

Aquí, com véu que s' ho prenen tant á la fresca, ni menos s' hi acosta.

MISTER JOHNSON.

LA CASTANYADA.

Per més que las costums se vajan cambiant, may falta qui en tant que las forsas l' hi permeten, las conserva y las venera ab gran carinyo y, á tant arriba 'l seu amer envers tot lo qu' es de la vellura, que una cosa essent vella ja es bona.

Lo senyor Vicens es un dels tals. Guarda ab tota fidelitat las costums y usansas que 'ls seus pares l' hi ván ensenyar y prou qu' ho diu sempre que primer deixaria de dirse Vicens que faltar á cap dels preceptes.

Ell no deixa de celebrar cap diada per mica senyalada que siga.

Ell per Nadal menja gall y turrans, per Cap d'any, y pèls Reys neulas, per Sant Joseph matons, per Pasqua compra un bé, y en una paraula, 'l Vicens fá les

cosas de la mateixa manera are que cinquanta anys enrera. Porta encare gorra d'estam y gambeto y cada any, quan vá a seguir monuments, treu lo barret de copa de quan se vá casar, lo primer y únich que ha tingut.

Al demès, la diada de Tots sants es una de las que celebra ab major alegria. ¿Saben perque? Perque al vespre 's fá la castanyada. ¡Que l'hi agrada aquesta festa! ¡que content está!

Aném a dir qu' are no es com avants qu' era més jove y tenia més humor; pero tant se val, ell per aixó ab la seva: si las camas l'hi flaquejan y ja 's vá encorvant (deixins que ja passa dels setanta!) 'l delit encare hi es.

Ja he dit que avants la castanyada a casa del senyor Vicens era una festa en tota forma que potser en cap altra casa 's celebrava tant bè y ab tanta alegria.

Are, per aixó, Déu n' hi dó; 's fá tot lo que 's pot y bon profit.

Hi disfruta ell contant de la manera que trenta anys enrera 's menjaven las castanyas a casa seva. Y si l'hi sentissen contar a n' ell mateix!... Tant vellet com es se treu deu anys de sobre quan ho recorda.

Figuréuvos que 's llevava de bon matí y cap a missa de set a Betlém; després anava a comprar las castanyas, qu' aixó y torrallas era feyna seva y que n' estava tot cofoy, y desseguida tornava cap a casa. En havent esmorsat feya mudar al noy, en Nando que l'hi deyan, y pare y fill se 'n anavan un xich a pendre 'l sol a la Esplanada, tot fent temps esperant las dotze y quan era si fá ó no fá mitj dia, davan la volta per la Muralla de mar y compravan los panellets, tot enfadantse lo senyor Vicens perque en Nando 'n volia un y 'l seu pare no l'hi volia dar, perque deya que l'hi quitaria la gana de dinar.

A la una dinavan com cada dia, sense fer cap extraordinari, per poder menjar més al vespre qu' era quan, com se sol dir, las ollas sortian de test. Jo estich segur qu' en tot lo dia hauria dit res, per enrahonar més a la nit.

Després de fer la mitj-diada, 's mudavan tots, lo senyor Vicens, la seva dona, la Tereseta y en Nando y pare, fill y esperit sant, feyan cap al cementiri; donavan quatre toms per aquells carrers de ninxos, llegint totas las dedicatorias de las coronas y quan ja estavan cansats se 'n tornavan cap a casa y sopavan.

Desseguida 'l senyor Vicens torrava las castanyas ab una olla foradada, operació que l' havia de fer ell precisament, perque ja ho deya, que no se las menjaria de gust si las torrés un altre.

Allá a las vuyt comensavan a compareixe 'ls parents y coneguts de la casa ab tot un batalló de quitxalla, que aixis que arribavan ja feyan enfadar als grans perque 's disputavan y tot ho feyan aná en renou.

Quasi totflos vehins de l' escala hi baixavan també a fer la castanyada perque, val a dirho, 'l senyor Vicens se feya ab tothom; qualsevol favor que l'hi demanesin no més tenian que dirli: senyor Vicens, que tindrà la bondat d' aixó ó d' alló altre? y ell trás, trás, ab aquella voluntat qu' ho feya. Dels vehins, per aixó, no hi havia res que dir: eran tallats ab lo mateix patró.

La Tereseta arreglava la taula. Una ampolla de vi hò a cada extrém y la plata dels panellets col·locada al mitj, feya glatir a la gent menuda tot fent *per teni*, com deyan, als grans per alló de ¿quants m' en donarà mare?

—Vés, no m' amohinis que no estich per tu.

—Si vés, a l' Arciset n' hi donaràn un més que a mi. Y per aquest estil los menuts no feyan més que somicar y fer rebequeries.

Y 'l senyor Vicens desde dintre la cuyna, tot remenant las castanyas, també 'ls renyava dihenthi la seva y quan tots ja 's cansavan de tant esperar, llavors sortia ab un devantal de la Tereseta, que s' havia posat per no embrutarse, y abocava l' olla de las castanyas sobre la taula, no sens que 'l renyés la seva dona tractantlo de poch cervell y tabola perque tot ho embrutava que feya llástima.

—Y bè, contestava ell, avuy tot se permet.

—Apa, tothom comensava a pelar castanyas bufantse 'ls dits perque cremavan tant.

—Deuhen ser cuytas al foch, deya un ab una castanya entre dents que de tant calenta l'hi cuydava embulllofar la boca.

—Je, je... si que creman.

La canalla plorava perque 'ls en hi davan pocas cridant:

—Jo 'n vull més. Jo també vull fer la castanyada.

—Aquest me n' ha prés una.

—Oy que no; que l'hi ha caygut a terra.

—Miri, en Ricardú diu mentidas.

—Vaja, feya 'l senyor Vicens ab aquell tò carinyós, ja no hi tornarà may més ¿no es veritat? are esteu quiets y no 'us baralléu.

Y vinga despatxar castanyas y panellets; l' un cridava per aquí l' altre per allá; las noyas jovenetas (que també n' hi anavan) y 'ls xicots que comensavan a volguerla pintar, feyan broma tirantse pallofas; altres cantavan; los homes grans no feyan més que riure y fer lo plaga y lo senyor Vicens se 'ls contemplava a tots ab lo cor plé d' alegria ab aquella rialleta de sa-

tisfacció... que, vaja, cap altre vella de l' any la passava tant a pler.

Quan tot ja estava acabat y a sobre la taula no hi quedavan més que las dugas ampollas, los gots y la plata dels panellets, tot vuyt, llavors se deya 'l rosari (durant lo qual quasi tothom quedava dormit) y després cada hù desfilava pèl seu cantó.

Més tart lo senyor Vicens se ficava al llit y encare l'hi semblava sentir lo brugit dels crits y de las riallas.

Ell hauria volgut passar tot en any ab un son y que al despertarse s' hagués trobat a Tots sants de l' any següent.

Are no es ni la mitat de lo que era; pero, per aixó, 's celebra la diada.

—Encare que l' hagués de fer sol, diu lo senyor Vicens, a casa 's faria la castanyada.

BONIFACI MALCARAT.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Novedats teatrals: pocas ó cap. Després de despedirse entre molts aplausos la Companyia italiana, havent posat avants un *partitxo* titolat *I saltimbanchi*, lo teatro *Principal* ha tancat las portas, per tornarlas a obrir a principis de mes ab la célebre *Judic*.

Los demès teatros fan la viu viu. En Pitarra ha modificat *Lo trinch de l' or*, allaugerint moltas escenas y combinant alguns incidents. L' obra sense qu' en lo fondo valga més, té una forma més passada. Al menos lo *Trinch de l' or* fá més bon trinch.

Van estrenanse artistes en lo *Bon Reliro*. Lo baix senyor Rius vá cantar *I Puritani*, ab una mica d' encongiment; pero revelá bonas condiciones y fou aplaudit principalment en lo duo. Al l' *Hernani* vá debutar la Sra. Pagliani dotada de una véu bèn timbrada en totas las cordas; y ab la *Sonámbula* lo baix Fernánde (Angel) de véu voluminosa, pero poch sonora. Ni la *Sonámbula* ni l' *Trovador*, en conjunt, van ser obras que agradessin.

L' actor Arolas s' ha quedat l' *Espanyol*, de modo que ab la seva ja son tres las companyias dramáticas que 'l diumenje treballan en los teatros del Passeig de Gracia. En Riutort a *Novedats*, *calvejant*, en Tutau al *Tivoli*, ressucitant los dramas de efecte *La Taberna* y *El Cuchillo de Plata*. En cambi 'l Sr. Arolas ha posat *Los polvos de la madre Celestina*.

En Tony Grice ha fet quatre payasadas en lo *Circo Equestre*, sortint lo dilluns en direcció a Paris. Lo aplaudit clown ha trobat encara ecos simpáticos de la popularitat que vá gosar un dia en aquella casa.

Un altre dia 'ls parlaré de la la llanterna mágica de un tal M. Novelus. Avuy no tinch temps: se 'm aclucan los ulls, y tiro teló.

¡Ah! Sobre tot que per Totsants no 's descuidin de anar a veure l' *Tenorio*.... Suposo que 'l farán a tot arréu.

N. N. N.

PER TOT SANTS

¡Castanyas!

(A LA SIMPÁTICA SENYORETA MARÍA RICART.)

Era el dia de Tot Sants; y en diada senyalada, cars lectors, gens ignorants, saben que fan, los galants, un present a sa estimada.

L' un regala un anell d' or perque aixis quedí agrañida; l' altre li porta una flor qu' en lo jardí del amor sens dupte l' haurá cullida.

Mes com jo ab boja fal·lera estimo a una tal Maria qu' es, per senyas, estanquera, simpática, salamera, y té una véu qu' extasia,

los ulls brillants com estrelles, rodó 'l cos com un cilindro, petitetas las orellas,

dos galtas com dos rosellas y un nasset com mitj melindro, per portá una cosa bona en un dia tant festiu,

a una tendra papallona, flor flayrosa é ignocentona, vaig pensá: 'l més positiu,

es no regalar cap toya ni anell d' or, com fan aquets, per obsequiar a una noya,

sent Tot Sants, la millor joya es comprarli panellets.

Cinch lliuras (vân costá un duro) y tras, tras cap al estanch. Prest regalals hi procuro, y ella vá donarme un puro que no 'l vaig fumar de franch.

—Diguim, graciosa Maria, si percás li agrada 'l fisch d' un jove que l' aprecia

y per vosté cada dia 's torna pitjor qu' un tísich, y per xó molts cops he entrat a comprarli cajetillas, puros, tabaco picat, sellos, paper del Estat ó bè capsas de cerillas. Y ab tot y eix amor bullent que sent mon cor ab deliri, la veig sempre indiferent y 'm causa un cruel sufriment ¡que 'm portará al cementiri!

¡Qué potser tè compromís? enrahoni, sigui 'm franca. Si acás vol ferme felis Maria, dóngui 'm permís per fè un petó en sa ma blanca.—

En tant critica ocasió entra un senyò gros y alt y 'm diu: «escoltéu minyo; sapiguéu que pretench jo aquest tipo angelical, per lo tant si tornéu més, ab eixas camas de catre...»

Mes, vaig dar-me per ofés; li vento molt fort revés y 'l pillo me 'n clava un atre y agafantme per l' orella vá repartirme castanyas fins posá 'm la carn, vermella. De quan en quan cridava ella: «prou Arturo, que l' escanyas.»

¡Quín lance més desastres hi hauria hagut, si percás, car lector, no tóco 'l dós més deprésa que cap gós quan ván per tirarli 'l llás!!

Al sè a casa mitj malalt de tant rebre amarchs bolets ó castanyas qu' es igual vaig exclamá: ¡Y qu' animal de no endurte 'ls panellets!

MARÍA BOCANEGRA.

ESQUELLOTS.

D. Victor Balaguer que havia escrit la *Historia de Catalunya* acaba de fer un'altra obra que podria titolar-se «*L' Exemple de catalans*». L' última obra de 'n Balaguer es un acte de desprendiment y de generositat que sols poden permétrese 'l los poderosos de la terra, que nedan en l' or y las riquesas. Y no obstant lo *Trovador de Monserrat* no es rich, en lo sentit dels diners, per més que siga millonari en lo sentit de lasafeccions, del talent, de la imaginació y del amor inagotable a Catalunya.

Gracias a una vida laboriosa consagrada totalment a l' estudi, al cultiu de las lletras y a la politica, Balaguer arribá a reunir un caudal de llibres, de joyas y distincions guanyadas en públics certámens, objectes d' art, recorts de homes célebres, y tributs de bonas y generosas amistats. Lo poeta, privat de descendencia, ha legat son tresor a Vilanova y Geltrú, en just agrañiment a haverli conferit distintas voltas sa representació en Corts.

Y ha fet més: reunint la modesta herencia dels seus pares y las propias economías ha manat alsar un magnífich edifici qu' es avuy lo més rich ornament de aquella vila.

L' edifici degut al Sr. Granell es notable. Se combinan en ell lo gust grech y egipci, forma dos alas, y un cos central y ostenta una gran cúpula. Está voltat de un hermós jardí, ab una elegant tanca de ferro. En las parets exteriors hi campejan bonichs esgrafiats, y en los frisos, noms de homes célebres.

Passat un bonich atri, 's troba 'l vestibul, adornat ab un friso de medallons-retratos de vilanovins célebres. Al mitj sobre un pedestal de mármol s' alza 'l busto de 'n Balaguer. L' ala de l' esquerra conté una gran sala biblioteca, adornada ab preciosos armaris, una galeria y cómodas taulas de lectura. Conté 22 mil volums. Las llums son excelents. En l' ala de l' esquerra hi ha 'l Museo que conté un bon número de quadros, grabats y altres objectes artístichs.

En l' interior hi ha varias salas, adornadas totas ab joyas artísticas. En l' escala hi ha fotografias, dibuixos y autógrafos: en lo primer pis un suntuós saló de juntas y en lo vestibul de aquest saló s' ha comensat a formar la galeria dels favoreixedors del establiment, figuranhi ja 'l retrato de D. Ramon Estruch y Ferrer, degut al pintor Sr. Parera.

Tal es l' establiment: un modelo d' elegancia y de bon gust. Barcelona no té una cosa semblant.

L' acte de la inauguració vá ser solemne: tal vegada massa solemne y tot. Autoritats, algunas investidas d' elevadas representacions; membres d' Academias y corporacions científicas y moltas creus, moltas placas, moltas condecoracions.... Jo hauria desitjat veurehi una mica més d' expansió.

Dos cosas ván cridarme l' atenció: lo discurs de Don

Victor, una especie de testament, ben escrit y ben sentit, y 'l discurs-improvisat del Pare Llanas que arremangantse las mànigas de la sotana vá arremetre contra la carlinalla. Los carlins han dit que la Biblioteca Balaguer era un foc de impietat, y 'l pare Llanas vá defensarse com un brau.

Podia dir que tot lo que tendeix á la ilustració popular mereixerá sempre l' anatomia dels partidaris del absolutisme: podia assegurar que 'ls carlins las bibliotecas no las obran; las creman.... y que si per cas ells quan pujan obriran una armeria ab molts trabuchs, punyals y encaros, ab molts boinas y ab molts escarpularis.

Y tot lo més que 's permeterán posarhi, será algun exemplar de *La llave de oro*, y altres llibres piadosos per aquest estil.

Terminarém aquesta ressenya fent vots perque Don Victor pugui durant molts anys recrearse en la seva obra, veyentla prosperar de dia en dia, en bè de la ilustració de un poble tant simpátich com lo de Vilanova, y en honra de Catalunya que conta encare patricis tant generosos.

No hi ha ser tant moral ni tant púdich com un polisson espanyol. Se havia queixat la premsa de estar-se exposant continuament llibres y estampas grassonas y 'l governador per evitarho vá donar las ordres corresponents á la policia.

Alguns polissons ¿quina te 'n fan? Se dirigeixen á la botiga *La Universitaria* y fan retirar cinch grabats deguts al celebre Mackart que representavan los cinch sentits corporals, es á dir obras d' art, que no temen res de immorals y que figuran en lo domicili de moltas familias, que 's tenen per honestas.

Si la policia es tant escrupulosa podria donar una volta per molts iglesias en las quals hi ha imatjes qu' ensenyen cosas que haurian d' estar molt ben tapadas. Jo coneix una mare de Deu de la llet que...

Y cuidado que 'ls católichs, acostuman á ser gent molt púdica y escrupulosa.

A cárrech de una nova empresa y notablement restaurat s' obrirá 'l dia de Totsants lo Gran *Hôtel Tibidabo*. Me consta que tenen un cuynere de punta, un reboster sensigual, un servey esmeradissim, y tot lo demés que correspon á un establiment de primera classe.

No hi perderán res en probarho, segur com estich que 'n sortiran contents.

Ha arribat de Italia la nostra paisana Sra. Anunciata Pradesi.

Está molt bé, senyoreta; pero are qu' es aqui, no veig cap inconvenient perque pugui torná á dirse Prades, en compte de Pradesi.

Ja que aqui l' arros ab pollastre agrada més que 'ls macarrons á la italiana.

Si haguessen anat al *Principal* lo dia del estreno de *I saltimbanchi*, jo 'ls juro que haurian rigut de debó.

Se tracta de una nena filla de una bona familia que vá ab uns titiriteros... Res, una especie de *Mignon*. En l' acte tercer tractan de casarla ab un gitano, y 's prepara tot per la boda, colocantse un cantí sobre un tamboret, ja que aixís com los gitanos de per aqui trenquen l' olla, en altres puestos trenquen lo cantí.

Y are entre paréntesis los diré que á Italia del cantí se 'n diu la *brocca*.

Donchs tot está á punt. Lo jefe dels *saltimbanchi*, qu' es un senyor alt y grós ab una corona de cartró al cap y una vareta daurada entre las mans, s' adelanta en mij dels nuvis, y ab veu entre nassal y gutural exclama:

—Adesso ci farà la ceremonia de la *brocca*.

Lo teatro en pés esclafeix una gran rialla, y 'ls artistas se miran los uns 'ls altres espalmats y sense saber ni lo que 'ls passa.

Després de la funció tots ells preguntavan:

—¿Cosa é la *brocca* in catalano?

Lo teatro Real de Madrid al últim ha comensat la temporada. En l' escenari cantavan l' ópera *Mefistófele*. Fora del escenari representavan un drama titolat *La venganza de los abonados*.

Los ex-abonats ván anar á xiular, á moure escándol. N' hi havia que duyan patatas; altres duyan perdigons y alguns portavan pitos.

Lo marqués de Santa Marta, tot un membre de la noblesa espanyola, ocupava un palco ab un pito de tran-via als llabis. L' autoritat vá tenirlo que amenassar ab durlo á la prevenció.

Si en lloch de ser un marqués hagués sigut un pobre-hauria hagut de passar la nit sobre un pelut.

Los ex-abonats madrilenyos están exasperats per l'

augment de préus que en us del seu perfecte dret, ha tingut á bè posar l' empresa.

—¿Ah si? han dit ells al empresari. Es á dir que tú, al darrera nostre no vols arruinar-te? Donchs preparat. Y han fet lo que no farian los xaróms més mal educats: un gran escándol.

Forsós será que aquesta noblesa encopetada reformi 'ls seus blasóms, colocant un pito al escut.

En heráldica 'l pito voldrá dir *cursi*.

Aquest dia s' ha parlat de un altre cas en lo carrer de Vista alegre.

Pero la veritat siga dita no n' ha fet cas ningú.

Y es que 'l temps há refrescat y sembla que tot se refreda: la por lo mateix que l' entusiasme.

La familia real, lo govern y 'ls alts funcionaris del Estat, divendres van assistir á las carreras de caballs, en las quals van atravesarse postas de alguna importancia.

Y aixó que 'l joch coustitueix un delicté penat en lo Códich.

No pot jugarse á blanchs y negres; pero á caballs blanchs y caballs negres juguín tan com vulgan encare que siga en presencia del rey, del govern y dels alts funcionaris del Estat.

TRENÇA-CAPS.

XARADAS.

I.

Ma primera es una lletra;
ma segona al cos humá;
tercera, busca en la solfa
qu' allí la podrás trobar.
La quart invers molt agrada
al meu gran amic Pasqual,
y á casa de l' herbolari
podrás trobar mon total.

RAMON ROMANISQUIS.

II.

En Tot quan un discurs fá
es la prima, gran palica
y del modo que s' explica
may segona agafará.

ROCH DE RECH.

MUDANSA.

Vaig trobar al senyor Cot
pèl carrer del Tot un dia
y vaig veure que vestia
un total bastant grandot.

Me 'l miro bè y no 'm sembla ell
de tant groch y tot qu' estava,
de modo que s' aguantava
alló que 's diu per la pell.

J. TRINGOLA DE MASNOU.

CONVERSA.

—Tú, Manel ¿sabs qu' en Ramon cada festa se 'n vá á fora á veure la xicota?

—No: ¿y ahont vá?

—Búscaho que ja t' ho he dit.

CARQUINYOLI DE CALÉ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 6.—Lletra.
- 4 5.—Article.
- 6 2 4.—Amaniment.
- 3 5 6 2.—Una flor.
- 1 4 2 3 2.—Nom de dona.
- 1 2 3 4 5 6.—Id. d' home.
- 4 5 3 1 2.—Població murciana.
- 1 2 4 2.—Carrer de Barcelona.
- 6 5 4.—Astre.
- 4 2.—Nota musical.
- 2.—Vocal.

MONIATO CALENT.

TRENÇA-CAPS.

RES DE BROMA.

Formar ab aquestas llettras lo nom de un poble de Catalunya.

CARQUINYOLI DE CALÉ.

ROMBO.

Primera ratlla horizontal y vertical: una consonant.
—Segona: part del cos humá.—Tercera: nom d' home.
—Quarta: un número.—Quinta: una consonant.

TITI DE REUS.

GEROGLIFICH.

∴ +
I :
+
Q I

ERASME B. Y G.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—Cas-co.
2. Id. 2.ª.—Ma-ri-a.
3. SINONIMIA.—Just.
4. MUDANSA.—Cap-Cop-Cup.
5. TRENÇA-CAPS.—Créu trencada.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Merla.
7. CONVERSA.—Oli.
8. GEROGLIFICH.—Per vinticinch ins vinticinch punts.

OBRAS DE C. GUMÁ.

Animada pintura de la poderosa influencia que l' or té en los nostres dias, y recepta infalible per ferse rich. Vistasso filosófic-social en vers.—2.ª edició.—Un tomet en quart de 32 planas, ab dibuixos d' en Moliné, 2 rals.

ab dibuixos d' en Moliné.—2.ª edició.
Un tomet en quart de 32 planas, 2 rals.

OBRA NOVA, per SANALL Y SERRA.

EN JOANET Y EN LLUISET

PARODIA DE

D. JUAN TENORIO

ab dibuixos d' en Gomez Soler. Un tomet en quart de 32 planas, 2 rals.

Aquestas obras se venen en totas las llibrerias, kioscos y corresponsals de *La Campana*.

Los pedidos á la llibreria de Lopez, Rambla del Centro, 20, Barcelona.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

Jau aquí, en aquest indret, pobra y trista, una minyona nomenada Barcelona: la matà en Rius y Tauler, en Faura, y en Fontrodona.